

Agora, Foro, Assemblea, Mercato, Piazza, La piazza ti Parla, Ascoltala!

Leta 2008 je Mednarodni svet združenj za industrijsko oblikovanje imenoval Torino za svetovno prestolnico oblikovanja; tako je mestu in regiji Piedmont priznal pomembno mednarodno vlogo v svetu oblikovanja. Cilj Torina je postati evropsko mesto, katerega razvoj je dosežek kombinacije kreativnosti in inovacij, ki izhajajo iz dolgoletne podjetniške tradicije.

Santa & Cole na Piazza di Porta Palatina – Torino

Ob imenovanju Torina za svetovno prestolnico oblikovanja 2008 in ker je mesto v tem letu gostilo tudi Kongres Mednarodnega združenja arhitektov (od 28. 6. do 3. 7. 2008), je podjetje Santa & Cole predlagalo obnovo enega izmed najbolj znamenitih trgov z abstraktno postavitvijo urbanih elementov. Osnovna ideja projekta je bila obnovitev mestnih trgov, da bi bili uporabni za prebivalce, podobno kot pri obnovi Barcelone v osemdesetih in zgodnjih devetdesetih letih prejšnjega stoletja.

Porta Palatina, eden najpomembnejših rimskih spomenikov v Torinu, je v jedru mesta, zelo blizu Duoma. Gre za rimsko gradnjo, ki je nastala v 1. stoletju n. š. kot **Porta Principalis** in ki je služila za vhodna vrata proti **Augusti Tauinorum**. Piazza di Porta Palatina danes stoji pred Antičnim muzejem in na eni strani meji na osrednji trg Piazza di Duomo, na drugi strani pa je Porta Palazzo Market.

Razlogi za projekt

Leta 1988 je podjetje Santa & Cole stopilo na uspešno pot skupaj z voditelji preobrazbe Barcelone, mestnimi inženirji in arhitekti ter avtorji olimpijskega in drugih projektov. Izdali so nekaj elementov, ki so jih oblikovali ob tej priložnosti, le-ti pa so potem tvorili prvi katalog Santa & Cole urbanih elementov.

Od takrat je minilo dvajset let. Podjetje Santa & Cole se je razvilo in dozorelo z različnimi projekti ne samo v Španiji, ampak tudi v Evropi in drugje po svetu.

Projekt

Poudarek, mnenje, vodilo, pot, napotilo. Ločeno od pogovorov o urbani opremi moramo javni prostor razumeti kot neke vrste ponudnika storitev, torej prostor, pri katerem gre za več kot samo postavitve klopi in mestnih luči; je prostor, ki ponuja počitek in razsvetljuje.

Urbana pokrajina že obstaja; njena zaprtost, njene meje, njene stavbe in njena osebnost so od nekdaj začitane. Oprema se dodaja, se usklajuje in ustvarja poti, mirna območja, napotke, kam naj se usmerimo, in izjemne kraje, na katerih naj se ustavimo in pomislimo na to, kar nas obdaja. Urbana oprema ima možnost, da nekaj, kar je že tako ali tako prisotno v samem kraju, naredi vidno. Ti elementi niso nujno potrebni v urbanem prostoru, vendar pa je njihov namen vedno praktičen. So poudarek, vejica, vprašaj, klicaj. Pika ali vejica lahko spremeni pomen stavka. Tako lahko svetila in klopi spremenijo pomen trga ali ulice. Včasih je bolje, da se jih ne opazi: elementi naj bodo diskretni, vendar pa vedno predvsem praktični; v nekaterih drugih okoliščinah pa bo njihova prisotnost pomembna, da se poudari nekaj, kar je pomembno, nepomembno pa se skriva.

Izkušnja na trgu Porta Palatina je samo ena izmed mogočih interpretacij kraja z uporabo urbane opreme. Klopi tvorijo osnovne linije, ki so poudarjene s svetlobo in nas vodijo iz ograjenega prostora iz Piazza di San Giovanni, ko smo na trgu, pa nas vabijo, da prečkamo zid in se povzpemo na najvišjo točko, iz katere lahko opazujemo Corso Regina Margherita in okolico. Lahko počivamo na skupini sedežev na travnati preprogi, se spustimo proti vodnjaku, ki nas vodi do podzemnih razstavnih prostorov in proti izhodu ter trem zelenim preprogam, kjer so na nenavaden način umeščene tri skupine urbane opreme in tako potrjujejo njihovo zmožnost, da kot neodvisni predmeti začasno ustvarjajo skoraj spomeniško vrednost.

Arhitektura

Beth Galí (Barcelona, 1950) je članica ene izmed skupin arhitektov, imenovane »Generacija 80«, ki je predana temu, da Barcelono spremeni v mesto oblikovanja.

V obdobju med letoma 1981 in 1988 je bila mestni arhitekt v urbanističnih projektih Mestnega sveta Barcelone in je vodila olimpijske projekte Montjuic, Diagonal in Vall d'Hebrón leta 1992 (IMPU). Beth Galí je bila tako ena izmed vodilnih osebnosti v procesu urbane obnove, ki jo je doživela Barcelona leta 1992 z olimpijskimi igrami.

Njeno delo kot arhitektka, mestna načrtovalka in oblikovalka je prispevalo k mednarodnemu prestižu, ki ga ima katalonska arhitektura ob koncu 20. stoletja.